

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Negyedévre 1 frt 25 kr.
Félévre 2 „ 50 „
Egész évre 5 „

Megjelenik minden szerdán
és szombaton.

Egyes szám ára 7 kr.

Hirdetéseket felvesz s rendkívül
olcsó áron közel a kiadóhivatal.

SZABADSÁG

SZERKESZTŐSÉG

és

KIADÓHIVATAL:

Széchenyi-u. 45. sz.
a Wagner és Szelényi (ez-
előtt Gedeon és Tsa) nyom-
dája. Ide küldendők a lap
szellemi részét illető köz-
lemények, valamint az
előfizetési díjak, hirde-
tések, nyiltterek és rek-
lamációk.

POLITIKAI LAP. A MISKOLCZI FÜGGETLENSÉGI ÉS 48-AS PÁRT KÖZLÖNYE.

Egyes példányok Groezman J. antiquar-üzletében, Falkenstein S. dohánytözsdéjében, Hesz Jenő, Gubás F., Groszmann J. és Nagy Lajos fűszerkereskedésében kaphatók.

A legelső magyar ember.

A magyar nemzet történetének lap-
jaira 1897. szeptember 25-ik napját
aranybetűkkel kell beírni. Negyedfél
száz év óta ezen a napon szólalt meg
először a magyar király személyében a
legelső magyar ember.

Első Ferencz József koronás kirá-
lyunk a Habsburg-Lothringeni dinasz-
tiából származó királyok között az *első*,
a ki cselekedeteiben ime megmutatta,
hogy az *osztrák császárt* elnyomta, hát-
térbe szorította a *magyar király*.

A jó királynak, a magyar királynak
magyarságát rövid idő múlva *tíz szobor*
fogja hirdetni Budapest térein a nagy
világnak. De mielőtt ércbe öntenék
azt a *tízet*, fényesen, büszkén ragyog
egy, a melyet dicső tettével királyunk
önmagának emelt. Ez lesz a legszebb
valamennyi között. Művész fantáziája
nem alkothatja mását ennek a legszebb
emlékszobornak, a melynek a megterem-
tője egy historiai pillanat nagyszerű
inspirációja, talapzata egy nemzet örök
hálája.

Ebben a pillanatban elnémult lel-
künknek minden keserősége, mélyen
sajnáljuk, hogy a hosszú mellőzés mi-
att lapunk legutóbbi számában oly ke-
serű hangot adtunk fájdalunknak. At-
adjuk lelkünket a hazafiai büszke öröm
tisztá érzésének, mohón szívjuk magunkba
egy szebb, boldogabb jövő első
lehelletét.

Ime, a mi királyunk eljön közénk
és atyai jóssággal *honfitársunknak* vallja
magát. És így szól hozzánk:

— Én nemzetem, én hű magyar né-
pem! Lásd, hogy a tied vagyok, lásd,
hogy idegen törzsből származva hozzád
nőttem a lelkemmel. Imhol meglátha-
tod nagy fiaid előtt, mint hű fia ennek a
hazának. Lásd nemzetem, hogy magyar tör-
ténelmet csinálva a jövő száma, me-
gíztiztelem a múlt történetét. Királyi
szavammal megrendelem, hogy *magyar
székes fővárosomban ércszobra legyen
tíz magyar embernek*, a kik a magyar
hazáért éltek, úgy, mint én élek és
élni fogok.

A király alkotó szava a lelkesedés
riadó visszhangját kelti fel a haza egyik
határától a másikig minden magyar
ember szívében. A király példája új
korszak reményét fakasztja azokban is,
a kik komor kétségbeeséssel, sötét le-
mondással nézik a közelmúlt és a je-

len történetének szomorú kietlenségét.
Nem kell lemondanunk hát arról, hogy
lesz idő, a mikor megvalósul a magyar
nemzetnek minden jogos reménye,
vágya.

Ki meri még mondani, hogy ne küzd-
jünk *Magyarország függetlenségeért*, mert
kimélni kell az uralkodó érzelmeit? Ki
meri: Első Ferencz József királyunkat
még azután is azzal gyanusítani, hogy
érzelmei ellentétesek a magyar nemzet
érzelmeivel és vágyaival? . . . A ki
Bocskay Istvánnak és Bethlen Gábornak
szobrot emeltet, az megértette a nem-
zeti történelem igazságait s meg fogja
látni egyszer, ha eljön a dicső pillanat
— pedig ennek jönni kell nem sokára
— hogy *az igazságok nem szűntek
meg igazságok lenni az évszázadok
során*.

Büszke örömmel, lelkes hálával,
szeretetteljes hódolattal hajtunk fejet
Első Ferencz József előtt, a ki negyed-
fél száz év óta a magyar királyi szék-
ben a — *legelső magyar ember*.

A királyi kézirat szó szerinti szövege ez:

Kedves báró Bánffy!

Óhajtván, hogy a magyar székes
fővárosomnak erre alkalmas terei oly
kisebb méretű szoborművekkel lát-
tassanak el, melyek midőn a várost
díszítik, egyszersmind a múlt idők
azon kiválóbb alakjainak emlékét örö-
kítik meg, a kik a nemzeti élet kü-
lönöző terein kitűntek, udvartartásom
költségeinek terhére több évre terjedő
beosztással megfelelő összegeket en-
gedélyezek arra célra, hogy a keresz-
tény vallásért vértanuságot szenvedett
Szent Gellért csanádi püspököt, a hit-
buzgó *Pázmány Péter* esztergomi ér-
seket, *Bocskay István* és *Bethlen
Gábor* erdélyi fejedelmeket, *Hunyadi
János* és *Zrinyi Miklós*, a keresz-
ténység hős bajnokait, gróf *Pálffy
János*, Magyarországnak a trón vé-
delmében nagy érdemeket szerzett
főhadparancsnokot, a honfoglalás tör-
ténétét író *Béla király névtelen jegy-
zőjét*, *Verbőczy István*, Magyarország
nagyhirű jogtudósát és népszerű lan-
tosát *Tinódy Sebestyént* ábrázoló
szobrok készíttessenek s megbízom
Önt ez elhatározásomnak végrehajtá-
sával.

Budapest, szeptember hó 25-én.

FERENCZ JÓZSEF s. k.

Báró Bánffy Dezső s. k.

Borsodvármegye öröme.

— Hódolat a királynak. —

Ő felségének I. Ferencz József kirá-
lyunknak mai vezércikkünkben méltatott
magasztos fejedelmi ténye Borsodvár-
megye közönségében is nagy örömet és
lelkeseledést keltett.

Ez az öröm és lelkesedés nem marad-
hat a szívben, ahányszor ki kell törni és
hangot kell adni a túlradó érzelm
magasztos megnyilatkozásában.

Dr. Tarnay Gyulának, megyénk derék
alispánjának kezdeményezése folytán meg
lesz az alkalom, hogy ez a túlradó
magasztos érzelm megnyilatkozzék Bor-
sodvármegye szívében. Hétfőn délután
báró Vay Elemér főispán elnöklete alatt
megyénk előkelő bizottsági tagjai értekez-
letet tartottak, melyben az ünnepség
módozatát megállapították.

Az ünnepség napjára Ő felségének
nevenapját; *október hó 4-ét* tűzték ki, a
mikor is délelőtt 9 órakor ünnepélyes
bizottsági közgyűlés lesz. A bizottsági
tagok innen az egyes hitfelekezetek által
tartandó hálaadó istentiszteletre mennek
el. Onnan visszajövének, a közgyűlésnek
folytatása lesz, a mikor is az hódoló
felirat szövegét megállapítják. Délután
1 órakor díszvendég lesz a Korona ven-
dégfogadó dísztermében, a hol csak egy
pohárköszöntő lesz, báró Vay Elemér
főispán éltetni fogja a legelső magyar
embert: a *királyt!*

Az ünnepnapot megelőző napon vagyis
vasárnap este a városháztér földszitk
és kivilágítják. A katonai zenekar taka-
rodót rendez s a Városházterem a város
három daláregyesülete: a daláregylet,
a vasuti dalkör és a polgári dalosegy-
let együtt a Hymnuszt és a Szózatot
énekli.

Reméljük és föltesszük Miskolcz város
hazafias közönségéről, hogy a magasz-
tos fejedelmi tény örömeire ablakaikat
városszerte kivilágítják.

Alkotmányos álarcz.

Tegnapelőtt megnyilt a magyar or-
szággyűlés, de azért a politikai holt idény
továbbra is el fog tartani, mert a nap-
ról napra éledgelő, rendszer nélkül, öt-
letszerűen dolgozó kormány nem képes
ellátni munkával a törvényhozást és azért
kénytelen formális ülések tartásával ki-
huzni az időt addig, mig odaát Ausztriá-
ban eldőlni a kérdés, vajjon lehet-e ott

egyáltalán még alkotmányosan kormányozni, vagy egyszerűen kergetik a Reichsrathot és Badeni formázerint is kihirdeti az abszolút uralmat, miután lényegileg parlamenti kormányzatról eddig sem lehetett már szó.

Persze, ha Bánffy arra akar várni, hogy az osztrák parlament alkotmányos uton megszavazza a provizoriumot a kvótára, vám- és kereskedelmi szerződésre, bankszabadalomra, akkor ugyan jó sokáig nem lesz a magyar képviselőháznak érdemleges ülése. Előrelátó kormányának gondoskodnia kellett volna róla, hogy a közösügyes kérdések fennakadása esetére legyen mivel foglalkoztatni a törvényhozást, mert hiszen az osztrák eseményekből előre volt látható, hogy a provizoriumokhoz való alkotmányos hozzájárulás Ausztriában komoly akadályokba fog ütközni.

De hát a Bánffy-kormány vezérei, az „előrelátó” böles nagy ural az élükön, egyszerre több dologgal foglalkozni képelenek s mert Bécsből megkapták a rendeletet, hogy a hatvanhetes kiegyezés szülte közös vonatkozású ügyek akadálytalan tovább folyásának biztosítására meg kell csinálni a provizoriumot, ha már a végleges szerződéseket a kívánt határidőre nyélbe ütni nem lehetett, hát elejtettek minden egyebet s egyetlen gondjukat csak a provizorium biztosítása képezte. Most, hogy ennek a másik félénél akadályai merülnek fel, nem tudnak mit csinálni, mert a sajtótermékek köteles példányairól szóló törvényjavaslatot, amely egyedül képezi a tárgyalásra előkészített egész törvényhozási anyagot, csak nem lehet hónapokon át tárgyalni.

Hogy dultak-fultak a kormánypárti ujságpapírosok a nyáron a 16. §, meg a czukorprémium hosszas tárgyalása mi-

att, mily kegyetlenül vádaskodtak a nemzet előtt, hogy az ellenzék lopja az ország pénzét, a sok beszéddel megakadályozza a törvényhozást a komoly munkában, ime most, hogy a kompromisszummal az ellenzéknek megkötötte a kezét, lezárták a száját, nem tudják a törvényhozást foglalkoztatni. Mi volt hát a komoly munka, aminek elvégzésében az ellenzék akciója akadályozta a törvényhozást? Elő vele, most van rá idő elég.

Erről is, mint minden kormánypárti pizkolódásról, melylyel az ellenzék a nemzet előtt befeketíteni szeretik, hamar kisült, hogy nem volt egyéb üres ráfogásnál, melylyel csak a saját ügyfogyottságukat iparkodtak takargatni. Ha az az obstrukciónak nevezett ellenzéki akció elmarad, hát a tisztelt honatyák egyszerűen két hónappal hosszabb szünetet élveztek volna, de egy fikarcnyival sem dolgoztak volna többet, mert a mint a következők ime mutatja: nem volt mit dolgozniok.

Ez a jelenség különben nem valami új a Bánffy-kormány életében. Nem volt annak soha semmiféle programja a törvényhozás foglalkoztatására. Költségvetés, indemnitás, vicinális vasut: ezek voltak a rendszeres parlamentáris tárgyak s ha az ellenzék nem tette meg a kormánynak azt a szívességet, hogy beszédekkel nyújtotta volna a tárgyalásokat, hát elküldte a törvényhozókat szünetelni, vagy a saját hiveivel rendezett obstrukciót, mint ezt az idei költségvetés tárgyalásánál tapasztallhatuk. De hát jó az isten és elég ügyetlen a kormány. Ez a két tényező majd csak szolgáltat egy kis anyagot a munkanélkülieknek, hogy semmittevésük lázas tevékenységnek látszassék. A rövid szünetben elég anyag gyűlt egybe, a

mely interpellációk formájában takarítani fogja a formális ülések unalmas egyhangúságát. Aztán, mikor az embernek semmi dolga sincsen, elkezd emlékezténe könyvében lapozni és sok olyan dologra bukkan, a mi már-már a feledés homályába merült, pedig még elintézésre vár.

Az előbbieik közé tartozik a kormány ügyetlensége által felpizkált *fiumei kérdés*, a kátyuba került *szerb kongresszus* ügye, a minden előkészület nélkül előrántott *katholikus autonómia*, a *Deschán* és *Ugron* Jánosnak kiszolgáltatott közigazgatási minta-igazság. Ott van aztán a *márczius 15-ikének* ötven éves fordulója, az *összeférhetetlenségi törvény* revíziója, a *curiai bíráskodásról* még a múlt országgyűlésen hozott országos határozat stb., a mely témák fölött majd szépen el lehet vitatkozni napokig, addig majd csak eldől az osztrák-kérdés vagy jobbra vagy balra és meg lehet csinálni a provizoriumot vagy az osztrák parlamenttel, vagy ha ezzel nem megy, hát az osztrák császárral, mert a hatvanhetes törvénynek az a kikötése, hogy az csak az alkotmányos Ausztria irányában köti Magyarországot, nem sok fejfájást okoz a mi zseniális Bánffynak. Hát ugyan mire való volna az öncsinálta rengeteg többség, ha ezzel még azt az ostoba rendelkezést sem lehetne kitörölni a törvényből s helyébe beiktatni, hogy *változatlanul álljuk azt az egységet az abszolút uralom alatt álló Ausztriával is*.

Ha aztán a provizoriumon így vagy amúgy átötkentünk, akkor már majd el lehet kezdeni a költségvetési vitát, amire ráfoghathják, hogy komoly munkát végeznek, ha megint csupa kormánypárti szónok huzza ki az időt kormánydicsőítéssel, vagy hogy az ellenzék akadályozza a

A „SZABADSÁG” TÁRCZÁJA.

Vilmos császárhoz.

Itt jártál az ország
Valódi szívében,
Látásodra lelkesedés
Vett erőt e népen.

Ismertünk mi régen,
De te is bennünket.
Eljöttél, hogy meghódítsad
Lelkesült szívünket.

Eljöttél, hogy a hű
Magyarokat lássad,
Mint szeretik veled együtt
Szövetséges társad.

Nemcsak a pompázó
Fényben ünnepeltünk,
Mert igazi hódolattal
Adózott a lelkünk.

Megláttad a magyart,
S ugy-e megismerted?
Azért tártad ki oly nyíltan
Szíved és a lelked.

Ez a nemzet csak a
Barátságod kérte,

De mikor te megismerted,
Szívet adtál érte.

Köszönjük ezt néked,
S jusson majd eszedbe,
Hogy akit a magyar szeret,
Meg van az szeretve.

Hüvelyk Matyi.

Az öreg Csombók Bálint.

— A „Szabadság” eredeti tárczája. —

... Leélte a férfikort, öreg ember már, mégis dolgozik naphosszat az iroda rekedt levegőjében. Kis asztala tele van iratcsomókkal; nem szól semmit, ha naponként többel szaporítják is ... Dolgozik egykedvűen, csak néha-néha nyomja el valami bántó érzés s akkor elgondolkozik s kissé megpihen ... Kiaszott keze alig bírja már a könnyű tollat, de azért mozog, nem oly gyorsan ugyan, mint ifjkorában, hanem lassan, biztosan.

... Körülötte társainak vig zaja tölti be a kis irodát. Ő nem figyel egyikre sem, őt nem érdekli semmi. A hivatalban mindenki „Bálint bácsi”-nak hívja s gunyolják, hogy folyton dolgozik.

Fel sem veszi őket.

... Az idő is igen megviselte már az

öreget. Alakja görbe, beszéde gyermekies kiejtésű lett. Ezt használják aztán fel társai boszantásul:

— „Bájjint bácsi! Nem iszod ed kisz bojczkát?”

— „Bájjint bácsi! Mikor fogsz már megházaszodni?”

Ekkor egyet bölint ősz fejével s utána mondja:

— Bolond voltál, az is maradsz!

Társai között aztán kitör a kacaj.

... Szép, verőfényes nyári esteken, midőn leány, legény kint van az utcán, az öreg Bálint bácsi is kiül a háza elébe.

Sokáig elnézi, a mint a fiatalság vidám kedvvel játszik az utcán, majd elgondolkozik. Maga előtt látja a multat, ifjúságát, midőn még annyi bohó remény és boldog ábrándok között töltötte el a szép nyári délutánokat társai között.

... Ifju évei tűnnek fel emlékezetében, midőn még ő is a nagyváros poros légkörében futkározott a leányok után, midőn megintették egy-egy merész tettéért. Később elment egy csendes kis városba, otthagya a fővárosi izgalmas életet örökös zajával együtt.

... Azok az elmúlt idők! Talán nem is történtek azok meg? Talán nem is igaz, midőn mint ifju a kedves Mariskának udva-

komoly munkát, ha netán ez lépne fel támadólag.

Igy csak elédegel valahogy a dicső Bánffy-kormány s nem is kell neki letvetnie az alkotmányos álarcot, melyet nagy képpel visel.

Nemzeti ünnep-e Szent István napja?

Ünnepnapja volt tegnap a „Borsodmegyei Lapok“-nak. Ünnepszámba megy nála az a nap, a mikor hasábjaim egy szép, eszmékben és gondolatokban gazdag cikk jelenik meg. Ezt az ünnepnapot lapársunknak Blazsejovszky Ferencz apát-plébános úr szerezte meg, a ki a fent irt czim alatt valóban magas színvonalon álló cikkben tette közkincsé a Szent István nap megünneplése fölött támadt eszméit és gondolatait.

Nagyon megtisztelve érzem magam, hogy a jeles főpap az én szerény cikkemet is nagybecsű figyelmére méltatta vagyis eszmemenetének fonalán leereszkedett arra a színvonalra, a hol az én gondolataim mozognak. Midőn ezért a szép figyelemért köszönetemet kifejezem, talán meg fogja nekem engedni a nagyérdemű cikkíró, ha ez alkalommal én viszont az ő gondolatainak magas nivójára fölemelkedni megpróbálkozom. Félek azonban, hogy a hírlapirodalom köznapjairól a gyakori polémiák ádáz harcában élve, nem találom el azt az előkelő hangot, azt a finom irmodort, mely cikkírónak minden sorában föltalálható. E tekintetben elkövetendő vétkeimért előre is bűnbocsánatot kérek.

A nagyszabású cikket igazi élvezettel és nagy lelki gyönyörűséggel olvastam végig. Az elején rögtön, arra gondoltam, hogy ime akadt hát egy derék férfiú, a ki engem és velem együtt annyi tévelygő embertársamat meggyőz arról, hogy Szent István napjának megünneplése hazafias kötelesség. Benső örömmel s a javulási szándék legtisztább érzelmeivel szívtam magamba cikkírónak szép és magasztos gondolatait, azonban fájdalom, a csillogó gondolatok nem voltak képesek gyökeret verni lelkemben, nem tudták megingatni ott a kétely erős sánczait s én a cikk végig olvasása után sem vagyok képes vallásos

áhitattal leborulni I. István király apostoli nagy alakja előtt.

Az én lelkemben is él a vágy, magyar hazafias érzelmem óhajtja, hogy legyen egy nap egy esztendőben, a mely napon halát adjunk a magyarok Istenének, hogy ezt a szép bazát nekünk adta s immár egy ezredév vérzivatarai között megtartotta számunkra. Azt azonban nem vagyok képes megérteni, hogy ezt a napot miért kössük épen I. István nevéhez?

Elismerem, hogy I. István király kimagasló nagy történelmi alak, a ki hazánk alkotmányának alapköveit lerakta s a keresztény vallás bevetelével és terjesztésével a civilizáció fundamentumát megvetette. Ő azonban mégsem olyan történelmi alak, a kihez hasonlót egy ezredév alatt nem szült volna a magyar föld. I. László, Nagy Lajos, Mátyás királyok, Hunyady János, II. Rákóczi Ferencz, Kossuth Lajos voltak olyan kiváló nagy emberek, mint I. István király. Ezeknek a tiszteletére épen olyan joggal lehetne ünnepet szentelni, mint az első apostoli királynak. Hála legyen a gondviselésnek, válogathatunk a megünneplhető nagy alakokban! S hogy a katolikus egyház épen I. István király napját választotta ki nemzeti ünnepnek, annak az a magyarázatja, mert az ő személyében kiváltképpen a „szentet“ és hittérítő apostolt ünnepeli. Hogy imádná? azt sohasem mondtam.

Az én szerény véleményem és felfogásom szerint; ha már embert kell ünnepelnünk: sokkal helyesebb és elfogadhatóbb lenne, ha a magyar nemzet a honszerző Árpád nevére szentelne ünnepet. Szerintem sokkal fontosabb esemény volt a hazának megszerzése, mint annak alkotmányos törvényekkel való ellátása. Ha Árpád nincs, akkor István nem hoz törvényeket és akkor „a keresztényen katolikus vallás sem állhatott volna a honalapítás bölcsőjénél“. Árpád alakja egy magában áll, a kihez hasonlót már csakugyan nem mutathat föl a magyar történelem. Ha az Árpád kultuszát hozták volna szóba a magyar honatyák, akkor azt hiszem, a nemzeti ünnep munkaszünetéről szóló törvényt egyhangúlag és nem szótöbbséggel fogadta volna el az országgyűlés.

Az Árpád kultuszában egygyé forrhatott volna az egész magyar nemzet. Nem merültek volna föl ebből a kérdésből „vallásfeleke-

zeti surlódások, differenciák és vallásbáborúk“. Mert hát Árpád egyik Magyarországon élő vallásfelekezethez sem tartozott és így nem is volt „szent“.

Árpád nagy nevének ünneplése mellett épen olyan lángoló lelkesedéssel lehetne ünnepi cikket írni, mint a milyen lángoló lelkesedéssel és valóban magasztos hazafiai érzéssel cikkíró úr irt Szent István ünneplése mellett. Itt is el lehetne mondani, hogy „a magyar honszerzés történelmi nagy műveletének és magasztos eszméjének impozáns nemzeti megünnepléséről van itt szó, a hol nincs, nem lehet helye a „felekezeti sáncczai mögé való vonulásnak“, hanem csak egyetlenegy érzelmenek, a mely e nehány szóban csücsösodik ki: „a háza minden előtt!“

Hála istennek, úgy veszem észre, hogy azért mi ketten mégis csak egy értelemben vagyunk. Mind a ketten nemzeti ünnepet akarunk ülni. Óhajtjuk, hogy Magyarország összes népe egy évben egy napon a hazafiai szent érzelmek lángjában forrjon, olvadjon össze s buzgó imádság szárnyain emelkedjék föl a magyarok istenének trónja elé, azzal a kéréssel, hogy ezt a sokat szenvedett hazát, királyát és népét tartsa meg! Csak abban a másodrendű kérdésben nem értünk egyet, hogy: ez a nap melyik legyen? Imádkozni akarunk mind a ketten; de nem tudjuk egy akarattal megállapítani, hogy mikor?

Itt is csak Vaszary Kólos hercegprímás szavainak magyarázatában térünk el egymástól. A hercegprímás ezredéves ünnepünkön a király előtt ezt mondta: „a kard foglalta el, a kereszt tartotta fenn a hazát“. Az általam oly nagyra becsült cikkíró úr a nemzeti ünnep napjának meghatározásánál a kereszt mellett foglal állást, én meg a kard mellett. Ő a kereszt első viselőjének: Szent Istvánnak napját ünnepeli, én meg a kard első hordozójának: a honszerző Árpádnak nevére szentelnék örömmel ünnepet, ha ezt a törvényhozás szankcionálná. Melyik a hatalmasabb szimbólum a nemzeti érdek szempontjából: a kereszt vagy a kard? Szerintem a hazának nemcsak megszerzésére, de fentartására is hatalmasabb szimbólum a kard. Bármennyire tisztelem is a keresztet, de azt tartom, hogy Hunyadi János és Kapisztrán János nem verték volna le a törököt a kereszttel, ha kezükben ugyanakkor kard is nem lett

rolt s mint beszélt előtte a pajkos leány s mit szölt róla a háta megett?

... Régen volt s mégis ezek felelevenedése sebet üt megkeményedett szívén. Szeretne már ezen kísértő gondolatoktól megszabadulni, de nem tud... Belenőtt már az szívébe úgy, hogy valahányszor elgondolkodik, mindig azok ujulnak fel emlékezetében.

... Szeretett s — csalódott. Bár eleinte az is szerette, a kit ő imádott, de később elhagyta. Ő nem tudott volna számára gond nélkül életet biztosítani, mert vagyonnal s gazdagsággal nem rendelkezett, két keze munkájával kereste kenyerét. Ha hivatalából fáradtan hazatért, otthon szerető szülői között talált édes pihenést.

Hivatalnoktársai szerették, ismerősei tisztelték, mint komoly, munkás férfit, ki saját erejéből küzdte fel magát hivatalába és férfiassá, nyílt jellemével az emberek becsülésébe.

De egy véletlen körülmény nagy akadályt gördített pályafutása elé...

... Mintha most történt volna, úgy eszébe van az egész...

... A szomszédfaluban Mocsáry Ferencz házi mulatságot rendezett, melyre többek között Bálint is hivatalos volt, mint a Mocsáry Mariska udvarlója.

De volt egy vetélytársa, a megye aljegy-

zője: Sággy Kálmán, de modora által kiálthatatlanná tette magát a leány előtt, ellenben Bálint rokonszenves viselkedésével megnyerte a Mariska tetszését.

Sággy minden lehető megtett, hogy Bálintot visszalépésre bírja.

... A vendégek mind jobban gyülekeztek s a cigány rázendítette a csárdást. Mariska Bálinttal tánczolt.

Sággy magánkívül volt s nem tánczolt egyet sem az egész multság alatt s később kereste folyton az alkalmat, hogy kikezdhessen vetélytársával. Nemsokára meg is találta.

Hogy, hogy nem, a megyei tisztújításnál történt, hogy Bálint izgatott szóvitában sértő szóval illette Sággyt. Annak ez kellett.

Még aznap megjelentek Bálintnál Sággy segédei, hogy elégtételt kérjenek felüknevében.

Bálint elfogadta a kihívást. Soha életében nem volt efféle dolga. Valami bajsejtelem fogta el lelkét.

... Másnap reggel találkoztak a közeli erdő szélén egy szép tisztás téren... A haragos zöldfák levelei meg-megrezzentek a szellő enyhe suvallatára. Mezei virágok illata tölté be az üde, reggeli léget. A tér meglehetősen nagy volt... A tér melletti kis patak körül a vízi madarak folytonos zaja terjedt szét.

A segédek a szokásos formalitások után

szembeállították őket s megadták a jelt az összecsapásra.

... Bálint győzött s kevés összecsapás után leterítette ellenfelét, kinek sebe halálos volt.

A segédek megilletődve álltak körül a haldoklót, kin emberi tudomány többé nem segíthetett.

... Csombók Bálint a hivatalban diadalmas mosolylyal beszélte el a párba részleteit, de ezen percztől kezdve nem volt egyetlen nyugodt napja sem.

... Mariska is másé lett, ez a körülmény még inkább tetézte boldogtalanságát...

... Így öregedett meg az öreg Bálint bácsi hivatalában... Valahányszor visszagondol erre az esetre, kinos, bántó gondolatok járnak össze agyát s hideg borzongás futja át minden izében.

... Nincs semmi kedve, semmi öröme...

Neki: az élet örökös boldogtalanságot nyújtott, nem is talál már benne semmi élvezhetőt.

... Ha hivatalából hazatér, kiül megszóktott helyére: a háza előtti kis padra... Botjával a porba irdogál, valószínűleg végnapjairól gondolkozva, melyek — ki tudja — milyenek lesznek?!

Carolus.

volna. És mai nap is bizony csak a kard az mely nemzeteket emelhet és nemzeteket törölhet le a föld színéről.

No, de nem kardoskodom tovább. Csak még annak adok tiszteletteljes kifejezést, hogy az én kemény kálvinista fejem — bármennyire óhajtottam is — nem volt képes felfogni és megérteni czikkiró urnak abbéli szoros meggyőződését, hogy „a magyar nemzet csak akkor lesz boldog és virágzó, akkor lesz sokat megemlegetett hegemoniája nemcsak a papíron, hanem a valóságban is, akkor fogja befejezni asszimiláló képességének óriási munkáját, ha e hazában minden vallásfelekezet, minden nemzetiség a maga módja szerint, de kivétel nélkül ünnepli majd a *honalapító első Szent István királynak a honalapítás fenséges eszméjének ünnepét*“ stb. Teljességgel nem tudom elhinni, hogy a haza boldogságának megszerzésére egy ilyen Szent István királyt dicsőítő ünnepnap elég volna. Mert ha csak ennyi kellene a boldogsághoz, a haza felvirágzása érdekében bizonyára ünnepet ülné minden református hazafi és honpolgár még akkor is, ha az eklézsia egyházi szertartással nem járulna az ünnephez. *Szentesen* — mint értesültem — Szent István napján így ünnepelnek a református hazafiak és honpolgárok. Rendkívül kíváncsi vagyok reá, hogy ott miképen folyhat le ez a szent ünnepnap? Ha istenitiszteleket nem tartanak, hát ugyan mit csinálnak? Egész álló napon át összedugott kezekkel s hazafias szemekkel néznek az égére?

Hát bizony már itt mi felénk nem olyan *szentek* a kálvinisták, mint a *szent-esiek*. Itt bizony nem ünnepel augusztus 20-án egyetlenegy református honpolgár sem. Nem ünnepel azért, mert ezt a napot az *egyház nem vette be* ünnepei közé; egyházi szertartás nélkül pedig felekezeti ünnepet ülni aligha lehet.

Én azt hiszem, hogy a református egyház, ha már eddig be nem vette Szent István napját ünnepei közé, ezután sem fogja és czikkiró apát-plébános ur nagy hiába veti reményét a „*várakozás mesterségében*“. A nézetek e tekintetben már eddig is eléggé tisztultak.

Én nekem az volna legfőbb ideám, ha a föld összes népe *egy vallásban* olvadna össze. De hát ez a koponya alkotása, a nevelés és egyéb körülmények folytán támadt különféle nézetek miatt teljes lehetetlen.

Ebben tehát már csak nyugodjunk meg. Így is szent lehet közöttünk a *béke*.

Ruttkay Menyhért.

Uj zsidóország.

— Morzsák. —

Mindég becsülöm egy népben, ha becsüli önmagát. Mert az önbecsülésnek egyes embernél úgy, mint nemzeteknél alapja a becsület. Az illető nemzet érzi, hogy tulajdonságai nem közönségesek s ennek tudatában tettvégya felébred és széttuzni igyekszik azokat a korlátokat, melyek tehetsége kifejlődésének útjában állanak. És ez egészen jól van így. Mert az emberiség nagy czéljának minden nemzet tehetségére szüksége van. A francia elmés és találékony, de felületes. A német alapos a szörszálhasogatásig. A hol tisztán kell látni a dolgokat, ott van az angol. E nagy nemzetek szellemi tehetségei és munkássága kiegészítik egymást, egyik pótolja a másik fogyatkozását. Ha tehát egy nemzet, melynek erői lekötve voltak, vagy idegen befolyás alá kerülve sajátosságait elveszítették, felszabadul és önmagának él, saját tehetségét fejleszti: ebben az emberiségnek mindég haszna van. Ilyen szempontból kell megítélni a *Zion*-együletet és a zsidó-kérdést.

Ez lenne a föld legeredetibb országa! Még az alapítása is kuriozum számba menne. Más nemzetek *vérrel* szereznek hazát, vérrel vivják vissza az elvesztett szabadságot. Uj

Izraelt, méltán a lakók szelleméhez, *pénzzel* gründolnák. Az ilyen felfogás a század humanus szellemének inkább megfelelne, mint a gyűlölködő vérontás, habár költőinek mondani egyáltalán nem lehet.

*

De vajjon felállhatna-e ez az új birodalom és nem rejtené-e a bukás magvát magában? Mert ha egy nép nagy katasztrófákon megy keresztül, mint a magyar, vagy elbukik fényes tehetségei dacára is, mint a zsidó, akkor biztosan állíthatjuk, hogy az illető nép karakterében a nagy *erények* mellett a nagy *hibák* sem hiányoznak. Az államalkotó képesség csak részben függ az illető nép tehetségétől, mert nagy hibák a fényes tehetséget is ellensúlyozzák.

*

Tény az, hogy a zsidóság a Titus kora óta sem vesztette el nemzeti jellegét. Ma is az a szívós, számító eszes faj, mint régen. Vannak kik állítják, hogy erkölcsi tekintetben megbízhatatlanabbak, mint a keresztyének. Ez azonban ráfogás. Ha keresztyén ember-társunk becsap bennünket, egyszerűen azt mondjuk, hogy gazember; ha a zsidó rászed, akkor már indokolást is fűzünk az ítélethez és azt mondjuk, hogy: gazember, *mert zsidó*. Ez az antisemiták logikája. Grünwald Béla teljesen felfogta azt a nagy hasznót, mely a zsidóság megmagyarosodásából reánk hárul s mikor valakit istócsizkodni hallott, így szólott: „Ne bántsátok a zsidókat, hiszen nálunk kétszer annyi a becsületes zsidó, mint a keresztyén. Mert nem beszéltem még a hazában olyan elfogult keresztyén emberrel, a kinek legalább is két becsületes zsidó ismerőse ne lett volna.“

*

Nem is talál nálunk termékeny talajra az antisemitizmus mindaddig, míg ez a nemzet a józan ítélőképességét teljesen el nem veszíti. Ettől pedig félni nem kell. Mert a magyar nemzet gróf Zichy Nándor-féle örült kakadukot vezérének soha el nem fogad. Maga a keresztyén társadalom jobb része állana a zsidóság mellé és fedezné saját testével is a rájuk mért csapást. A ki pl. Kóbor Tamást, az én szerettett kis zsidómat bántani merné, annak első sorban is az én koponyámat kellene bezuzni. Ha ugyan én előzőleg be nem zuznám az illetőnek keresztyén hitükről megfélekedező antisemita koponyáját!

*

Az antisemitizmus magyar nemzeti szempontból észszerűtlen dolog, hiszen mi ellenségeink tengerében nem nélkülözhetünk 800 ezer, testtel-lelékkel velünk érző eszes és vagyonos honpolgárt. S ha még nem forrtunk teljesen össze, hiba van nálunk is, de hibás érte a zsidóság is. A társadalmi és vallási ellentétek mai felkarolásában természetesen a zsidók sincsenek megkimélve a támadásoktól, de ez muló jelenség.

*

Azok a hazafiatlan nyomorult emberek, kik a vigszínházban a német muzsát állandóan be akarták csempészni, született magyarok voltak. A kik lepiszszegték a bécsi muzsát s ezért kitétték magukat a Rudnay ur ismeretes humanus bánásmódjának, fogdmegei durvaságainak: egytől egyig *zsidó újságírók* voltak. Tudtommal az antisemiták nem keltek a magyarság érdekéért a zsidókkal nemes versenyre. Haynau kegyetlenül megsarcolta 49-ben a pesti zsidóságot, mert a magyarsággal tartottak a forradalom egész ideje alatt. Pedig akkor még emancipálva sem voltak. Zichy Nándor, Pálffy Mórictól lám soha sem kellett effélékért megsarcolni. Pedig ők állítólag született *magyarok*!

*

Azt azonban a zsidóktól is méltán elvárhatjuk, hogy német nevüket végre magyarosítsák. *Mert nem igaz, hogy a névnek semmi köze az ember nemzetiségéhez.* A névről rögz-

tön következtetünk a nemzetiségre, vagy legalább a származásra. Teljes magyarrá csak akkor lesz valaki, ha idegen nevét magyarral cseréli föl és *ezzel az utolsó emléket is megsemmisíti, mely őt arra emlékezteti, hogy valaha egy idegen nemzet tagja volt.*

*

A zsidó egyik legcsudálatosabb tulajdonsága a szívósság, mely a Titussal szemben folytatott küzdelemben is annyira szembetűnő. Melyik nép nem olvadt volna be a vallás összetartó kapcsa mellett is az őt környező néptömegekbe, ha a föld kerekességének minden pontjára szétszórják? A zsidó ellenállott ennek is. S valamint egyetlen olajcseppet nem lehetne összeelegyíteni a megmérhetetlen tengerrel, úgy a zsidókat nem lehetett beolvasztani a keresztyénségbe. — Volt egy nagy költőjük, *Juda Halévynek* hívták. Ez a zsidók Petőfije. Ugyanannak az olthatatlan, szilaj, nemzeti lángolásnak a kifejezője, mint a mi Tyrteusunk. Sőt a sorsa is hasonló, a mennyiben nyomtalanul eltűnt ez is, mint a meteor. A spanyol földön élő költő hogy őseinek földjét megláthassa, utra kél és a Gibráltáron meg Észak-Afrikán keresztül akarja elérni Jeruzsálem szentelt falát. Valószínűleg meggyilkolták a kóbor beduinok; de nem tudja senki, hogy a sirja hol van, éppen mint a Petőfét. A „*Zion*“ című költeménye, egyike a világirodalom örökbecsű remekeinek. Ebben a szép költeményben a zsidóság sorsa fölött kesergő költő kifejezést adott annak a hitének, hogy az ő nemzete még megéri egykor országának újra feltámadását; szebb napjai hajnalhasadását. Milyen merész hit ebben a zsidóságra oly szomorú időben! Zsidó szívósság kellett e hithez is, de a mi korunk ámulva látja, hogy ez a szívósság a lehetetlent is megvalósítja, mert a *Juda Halévy* álma ma már nem elérhetetlen, sőt valószínűleg testet fog ölteni. Ha most nem, később. Csak egy újabb *Hirsch* báró kell hozzá, egyéb semmi.

*

A mi zsidóink azonban csak maradjanak köztünk. Uj Izrael népe kitelik olyan országokból, hol üldözik őket: Oláhországból, Ausztriából, Oroszországból. A kiköltözők gondolják meg a dolgot, mert Uj-Jeruzsálem legalább egy félszázadig nem lesz olyan zsidó, mint Miskolcz vagy Gross-Wardein. A zsidók új-évi nagy ünnepén végig mentem a fő utcán. Miskolczon a boltok zárva voltak. Nem az fájt nekem, hogy a kereskedések zsidók, de az, hogy a zsidók még mindig ragaszkodnak a német névhez. Szeretném őket egy pár hónapi leczkére Lueger urhoz adni; akkor tán *megmagyarosítanak* a neveiket is.

*

Juda Halévyről eszembe jut Petőfinek egy jóvendőlése. A forradalom viharában mondotta a lánglelkű költő a nemzetről, hogy:

„Dicső lesz élted, boldog és szabad,
A minő senki a nap alatt.“

Merész jóvendőlés, de hátha mégis testet ölt, mint a zsidó költő jóslata? Nemzet és király nálunk csak akkor voltak nagyok, mikor megértették és felismerték a köztük fennálló kölcsönös érdekközösséget Ferencz József legújabb cselekedete már a szebb jövő hajnalát jelenti!

Aristogiton.

II. Vilmos császár és Bánffy.

(A félhivatalos kormánypartí lapok után.)

A nagy Németországgal való szövetség eszméje — mint a kormánypartí lapok egyhangulag konstatálják — nem báró Bánffy Dezsőtől ered. S a kormánypartí lapoknak scodálatos ugyan, de az egyszer tökéletes igazságuk van. Mert bár szerényen megjegyzik, hogy az európai egyensúlyt fentartó hármasszövetség talaján báró Bánffy Dezső a legszebb virág, azt a történelmi tényt elis-

merésre méltóan nem igyekeznek megczáfolni, hogy mikor ez a szövetség megkötött, akkoron még báró Bánffy Dezső a szolnok-dobokamegyei pópákon gyakorolta diplomáciai ügyességét. Ez azonban nem kisebbíti. hanem nagyobbítja az apanagyfalusi élő szülött érdemeit, a ki ma vezeti Magyarország kormányának gyeplőt olyan szilárd kezekkel, hogy a nyolcz miniszter s az a közel háromszázegyen képviselő, a ki kormányzati szekere elé van fogva, nem bír a hámfából kiugrani. Ez a nagyság imponált — ne tagadjuk, mondja a félhivatalos kőnyomat — még a németek hatalmas és ifju uralkodójának is.

Nagy Németország zseniális császára éppen azért ama lelkes, szemet kápráztató pompában, mely ittléte alatt reá ragyogott, észrevette báró Bánffy Dezsőt is. Ez hát az a férfi — gondolá, — a kinek köszönheti e nemzet, hogy ezer esztendő előtt Árpád elfoglalta ezt az országot s még annak előtte Emese Ázsiának egy csendes berkében életet adott az első magyarnak. Ez hát az a férfi, a ki fölött még nem vitakoztak a tudósok, mint Bismarck felett, hogy hány grammot nyom a becses agyveleje. Ez hát az a férfi a kinek ő, a germán imperátor, a rex köszönheti, hogy megláthatta királyi fényben szép Magyarországot. Valóban nagyzerű ember!

Tegnapelőtt vagy azelőtt az ifju, de energikus uralkodó elgondolkodva, mosolyogva nézte ezt a nagy középeurópai államférfiut. És ez alkalommal jutott eszébe először a fiatal császárnak, hogy német módra poharát köszönti Bánffyra. Nem bácskai módra, mert tudvalevőleg a bácskaiak borral köszöntenek s barbáru imigyen üdvözlik egymást:

— Hunczut az ur!

A nagy Németország császára ezzel még nem elégedett meg. Elnézte Bánffy magas nyakszirtbe vágódó homlokát és eszébe jutott Berlin. Micsoda homlok, micsoda érték! Az ilyen homlokra Berlinben hirdetések szottak ragasztani. A magyarok még sem elég ügyes üzletemberek. Milyen pompásan venné ki magát ezen a homlokon az a hirdetés, melyet az Andrassy-uton villámfényben ragyogni látott:

„Mautner diadala.“

Az ifju imperator ekkor tekintett mosolyogva másodsor Bánffyra s köszöntérea nem Bácskay, hanem ismét német módra poharát. Nem olyan aprólékos dolog ez, a mi fölött kicsinylőleg napirendre lehetne térni. Minden esetre jellemző, a német császár véleményére, Bánffy Dezső magyar miniszterelnök nagy államférfi értéke iránt.

Ámde a németek hatalmas uralkodója kereste és megtalálta a módját annak, hogy más formában is kifejezést adjon Bánffy Dezső nagy államférfi értéke iránti elismerésének. Rendjelet ugyan nem adott most neki, de megszólításával tüntette ki. Az a rendkívül érdekes s Európa jövőjére, — hazánk belpolitikai alakulására — nagy kihatással bíró többszörös megszólítás, mely barátságos párbeszéd jellegét öltötte, a következő vala:

— Kedves Bánffy!

— Ó, felség!

— Ön okos ember.

— Felség, ezt most hallom először.

— No, no. Azt mondják, hogy mi egyben hasonlítunk egymáshoz.

— Ó majesztát!

— Igen. En nem tudok magyarul és ön sem tud magyarul.

A német császár ezzel mosolyogva fordult el báró Bánffy Dezsőtől, a ki ragyogó arczzal közölte benső párthiveivel:

— Ha most nem szilárdítottam meg a hármasszövetséget — hát soha

Ez a rövid időközben ismételt megnyilatkozott kegyes figyelem a magyar miniszterelnök személye iránt, élénk bizonyágtétele annak, hogy mily nagyra becsüli a német császár is Bánffy Dezső báró miniszterelnök államférfi egyeniségét — írja a *Nemzet*, a *Pesti Hirlap*, a *Pesti Napló*, a *Magyar Ujság*. Igazuk van.

H I R E K.

Október 6.

A vértanuk napját mához egy hétre gyász-ünnepélylyel üli meg Magyarország hazafias népe. Megünnepli ezt Miskolcz város közönsége is, mely ünnepre vonatkozólag a Borsod-megyei 48-as honvédegylet a következő felhívást bocsátotta ki:

A Borsodvármegyei 1848/9-ki honvédek egylete az Aradon 1849. évi október hó 6-ik napján kivégezett tizenhárom vértanu emlékére, kegyeletes gyászünnepélyt tart.

Ezen gyászünnepély itt Miskolczon, f. 1897. évi október 6-ik napján, szerdán reggeli 9 órakor a ref. új templomban alkalmi imával, 10 órakor pedig a minorita zárdái templomban gyászmisével, a miskolczi dalárda közreműködése mellett fog megtartatni.

A magyar szabadságharcz dicső mártyrjai emlékének szentelt ezen gyászünnepélyre azon reménnyel hívjuk meg a tisztelt közönséget: hogy ebben minden hazafias érzelmű honpolgár és honleány részt veend.

Kelt Miskolczon, a borsodvármegyei 1848/49-i honvédegylet 1897. augusztus 29-én tartott közgyűléséből.

Sassy István, Szobránczy Samu,
honvédegyl. elnök. honvédegyl. jegyző.

— **Hock János mandátuma** Gajári Géza, a mezőkövesdi mandátum vizsgálatára küldött parlamenti biztos, a szíret befejezte után a kerületbe utazik, hogy az újabban elrendelt pótvizsgálatot megtartsa. Ezt a vizsgálatot a mandátum védőjének kérésére rendelték el s így eredménye csak javára szolgálhat a mezőkövesdi választásnak, a melyet novemberben igazolni is fognak.

— **Halálozás.** Egy nemes és jótékony élet világa aludt ki vasárnap, e hó 26-án reggel. Özv. *Debreczeny* Dánielné szül. *Kecskeméthy* Nagy Karolina urnő fejezte be akkor áldásteljes életét. A hazafias, lelkes magyar honleánynak, a gyermekeit szerető édes anyának, a női hűségnek, a munka- és szorgalomnak példányképe volt. Nehány éve, hogy szeretett férjét, kedves gyermekeit mindmind eltemette. Sötét gyászban s a multak szép emlékeinek élt. Jótékony lelkét s a nevelés szent ügyének felvirágzására hozott nagy áldozatát a ref. egyház és a haza áldva emlegetik. Igen, mert hosszú munka- és fáradsággal összegyűjtött vagyonauak nagy részét eme nemes czélra hagyományozta. A derék urnő temetése tegnap délután óriási részvét mellett ment végbe. Koporsója fölött *Kun* Bertalan püspök mondott megható szép imát. Az avasi templomban *Tóth* Dániel gyönyörű beszédben méltatta nemes tetteit s nagy érdemeit. A sirnál *Nagy* Ignác lelkész mondott remek bucsubeszédet. Elhunytáról megszorodott családja a következő gyászjelentést adta ki: *Marton* Mária férj. Széll Józsefné fiával; *Marton* Augusztá, — *Marton* Andor nejjével sz. *Vatthay* Máriával és gyermekeivel, mint testvérjének gyermekei. — *Debreczeny* Gábor mint sógora nejjével, *Debreczeny* Imréné sz. *Nagy* Zsuzsánna sógorneje, *Regéczy* Ferencz sógora, *Debreczeny* Bertalan nejjével szül. *Terhes* Lillával és gyermekeivel, *Imre* Andrásné sz. *Regéczy* Mária férjével és gyermekeivel és az összes rokonság nevében szomorodott szívvél jelentik felejtetlen nagynénjük és rokonuk Özv. *Debreczeny* Dánielné szül. *Kecskeméty* Nagy Karolinának élete 78 ik. özvegye 3-ik évében, folyó hó 26-án reggel 8 órakor történt csendes elhunytát. A boldogult hült tetemei f. hó 28-án délután 4 órakor fognak a hely. hitv. egyház szertartása szerint, *Széchenyi* utca 32. számú házából az avasi családi sirboltba örök nyugalomra tétetni. Miskolcz, 1897. évi szeptember hó 27. Béke és áldás virrasszon drága hamvai felett!

— **Halálozás.** A könyörületes halál sokat hányt-vetett életet szabadított meg földi szenvedéseitől. Öszinte részvéttel értesülünk, hogy dr. *Dobrik* Bertalan sajó-kazai orvos, kit súlyos betegség sorvasztott évek óta, örök álomra hunyta le szemeit. Elhunytáról a következő gyászjelentést vettük: Özv. Dr. *Dobrik* Bertalanné szül. *Várnay* Ilona mint neje, továbbá gyermekei: *Lajos* nejjével szül. *Dobrik* Gizellával, *Bertalan*, *Kálmán*, *Ilona*, *Anna* és *Kornélia*, s testvérei id. *Dobrik* *Lajos* és *Kálmán*, mely fájdalommal tudatják a felejtetlen férj, apa, após és testvérnek Dr. *Dobrik* Bertalan orvosnak f. hó 27-én délelőtt 11 órakor, hosszas szenvedés után, életének 56-ik, boldog házasságának 29 ik évében történt gyászos elhunytát. A megboldogultnak földi maradványai folyó hó 29-én délután 2 órakor fognak az ev. ref. egyház szertartásai szerint a sajó-kazai sirkertben örök nyugalomra tétetni. Kelt Sajó-Kazán, 1897. szeptember 28-án. Áldás és béke emlékére!

— **Eljegyzés.** *Klein* Sándor, városunk derék, törekvő fiatal kereskedője a napokban váltott jegyet özv. *Schwarz* Arminné kedves leányával *Szerénával*.

— **Városi közgyűlés.** Miskolcz város képviselő testülete f. hó 30-án d.-u 3 órakor rendes közgyűlést tart. A közgyűlés tárgyai: 1. Miniszteri rendelet az újvilág-utcai vasuti feljáró gondozásának átadása tárgyában. 2. A miskolczi ló-vásárok forgalmának emelése érdekében tett előterjesztés. 3. Jelentés az anyakönyvi hivatal kiadásainak megtérítése tárgyában. 4. Az emberpiaczi tér melletti Színpartok biztosítása érdekében tett előterjesztés.

— **Tanítóválasztás.** *Konkoly* Istvánt, a miskolczi róm. kath. népiskola tanítóját Rév-Komáromba községi tanítónak megválasztották.

— **A téli menetrend.** Ha a sárguló levelek hullása, a szinészek megérkezése s az elegikus hangu lírai termékek bő szaporulata nem volna elegendő, mint „első fecske“, mely az ősz hozza, beköszöntött a M. A. V. igazgatósága is, pláne mindjárt telet jósolva téli menetrendjével. A nyári szezon és a téli szezon beköszöntése előtt május és október elején szokták a vasutak menetrendjeiket megváltoztatni. Az október hó elején pénteken életbelépő téli menetrend nálunk nem sok változást idéz elő. A Budapest, Kassa és S.-A.-Ujhely felé közlekedő vonatok indulásai és érkezéseiben semminemű változás nem történik. Csak a Fülel felé közlekedő vonalon lesz egy kis változás, mely a hivatalos értesítés szerint a következő: A Fülekről jelenleg reggel 5 óra 53 perczkor Miskolczra induló személyvonat forgalma Fülel és Bauréve között, a Fülekről d.-e. 10 óra 7 perczkor Miskolczra induló személyvonat forgalma pedig Bauréve és Miskolcz között megszüntetik, ellenben Füleltől Miskolczig egy új személyszállító vonat helyeztetik forgalomba. Ezen új vonat Fülekről, a Budapest és Zólyom felől való csatlakozás főtartásával, reggel 6 óra 20 perczkor fog indulni, Feleden Tiszolcz felé és felől csatlakozást közvetít és Miskolczra d.-e. 10 óra 45 perczkor érkezik, ahol a Munkács, illetve Kassa felé közlekedő gyorsvonatokhoz közvetít csatlakozást.

— **A villamos vasut megállóhelyei.** A közönség és a sajtónak régi óhaját teljesítette a mérnöki hivatal. *Adler* Károly városi főmérnök terjedelmes memorandumot készített a színház és sötétkapu előtt létesítendő megállóhelyek érdekében. A memorandumot felterjesztették az illetékes miniszteriumhoz.

— **Önkéntesek vizsgája.** Az 5-ik és 60-ik gyalogezred, 14-ik huszarezred és 6-ik tüzéregyület önkéntesei ötvenheten az elmúlt héten vizsgáztak le. A vizsgálat eredménye nagyon kedvezőtlen, amennyiben az 5-ik gyalogezred 43 önkéntese közül huszan megbuktak. Ezek közül hármat két évi szolgálattelre köteleztek, míg a többi tizenhetet szabadsá-

golták. A 60 ik gyalogezred, 14-ik huszárezred és 6-ik tüzérezred önkéntesei mindannyian sikerrel tették le a vizsgálatokat.

— **A diósgyőri iparos ifjuság** folyó hó 12-én a Tapolcza-fürdőben műkedvelői előadást tartott, s a begyűlt pénzből az ev. ref. egyház orgona-alaptőkéjének gyarapítására 20 frt 19 krt volt szíves adományozni. Fogadja az ifjuság ezen adományáért az én s egyházzam hálás köszönetét. *Marsalkó Endre*, ev. ref. lelkész.

— **Otromba nép** Az régi dolog ugyan, hogy a köznéppel nagyon nyelves és hogy egyre jár a szája, az ember azonban azt hinné, hogy a sok iskoláztatás mégis hat egy kissé a művelésére. De ennek nem igen van lát-szatja, s kivált, ha egy kissé bepálinkázott, megered a nyelve és akkor semmi sem szent előtte, szid és káromol mindenkit, a ki utjában akad. Így van többek közt Miskolcson egy favágó házaspár, a kivel a Fő-utcán sétálók mindennap találkozhatnak. Munka után térnek haza s ekkor férj és feleség rendesen be van egy kissé pálinkázva, mert az a köznéppel szokásos dolog, hogy napi keresetének egy részét rögtön be kell innia. S ezeknek az embereknek az a gonosz szokásuk, hogy mindenkit megszólalnak, hangos észrevételeket tesznek, férfit, asszonyt szidalmakkal illetnek, s jaj annak, a ki rajtuk végig tekint, pillantásait feléjük fordítja. — No nézd azt a majmot, hogyan néz! — Hogyan van felcizomázva! — Az a kutya is a mi izzadásgunkra hizik! (No, erre ugyan nem igen van valakinek étvágya.) Annak a ringyónak milyen cifra a kalapja. — Aztán jönnek a szidalmak. — Hogy az isten verje meg! Futna ki a szeme! Törje ki a fráz! Hogy szalad azon a bicsuklin, bár törné ki a nyakát! — S ez folyton így megy ezen tónusban, hangos szidalmakkal és ocsmány káromkodásokkal vegyest s a sétáló közönségnek ezt türelemmel kell hallgatnia. Kár, hogy nem akad valami markos uriember, a ki ezeket a mocskos száju egyéneket alkalom adtán megállítaná és néhány nyaklevessel mőreszre tanítaná. A bíróság, ha netán csodaképen mutatkoznék is az utcán egy rendőr, a ki ezen kihágást észrevenné, ugy sem adna a szidalmazott feleknek elégtételt, mert a részeges pár mindent eltagadna, vagy azt állítaná, hogy más dologra értette.

— **A Tóth Pál jubileum céljaira** újabb ismét a következő adományok érkeztek be: Dr. Tüdös Istvánné sz. Tóth Ilonka Sárospatak 5 frt, Farbaki Gizella Budapest 5 frt, dr. Katona Lászlóné sz. Sárkány Ilma K. H. Váralja 3 frt, Antalffy Andorné sz. Antal Gizella Budapest 3 frt, dr. Misley Sándorné sz. Puchlin Róza Tolna-Tamás 5 frt, Seltenreich-Alpár Irma Igló 2 frt, öz. Kérészy Lászlóné Miskolcz 3 frt, Kis Katinka B. Nyék 2 frt, ifj. Kun Bertalanné sz. Szabó Margit Miskolcz 5 frt, Pfliegler F. Miskolcz 3 frt, Kazay Margit Miskolcz 2 frt, Gartner Margit Miskolcz 3 frt, Szepessy-Bay Sarolta Miskolcz 10 frt, Nagy Máté Albertné sz. Veszter Anna és Emma Miskolcz 5 frt, Schulek Gézané Budapest 5 frt. Összesen 61 frt. A már eddig kimutatott összegekkel együtt beszámítva, a Seltenreich Emma urnő kezéhez befolyt 206 frt 70 krt is, gyűlt összesen 1577 frt 70 kr.

— **Köszönetnyilvánítás.** Kedves köteleességünknek teszünk eleget, midőn mindazoknak, kik a f. hó 19-én tartott hangversenyen művészi előadásaikkal és szíves közreműködésükkel a kitűzött jótékonyági célt oly hatásosan előmozdítani szívesek voltak, ez uton is hálás köszönetünket nyilvánítjuk. Köszönetünket fejezzük ki első sorban is Láng Irén, Lányi Ilona, Orosz Adrienne, Staud Margit urhölgyeknek, továbbá Hock János, Klima Mihály, Láng Ottó, Lányi Ernő, Lehotay Elemér, Putnoki Béla és Sándor Adolf uraknak, kiknek legfőbb részök van az elért sikerben. Köszönettel adózunk továbbá azon hölgyeknek s uraknak, kik az élőképben vol-

tak szívesek résztvenni és pedig a görög képcsoportozatban: Bistey Mariska, Gedeon Boróka, Gröber Eta, Hesz Berta, Kiszely Erzsé, Mihálovics nővérek, Pfliegler Ilona, Plank Margit, Steiner Olga, Szaffka Gizella, Szerdahelyi Sárika, Tepper Ilonka urhölgyek és Komáromy Gyula ur; a „Szép Ilonka“ képleteiben pedig részt vettek: Blazsejovszky Ida, Czékus Piroška, Dicső Olga, Diószeghy nővérek, Dunay Sándorné, Falcsik Szeréna, Fáy Irén, Gaszner Irén, Gedeon Boróka, Greiziger Ilonka, Gröber Margitka, Hesz Berta, Hudák Mariska, Novák Kornél, Pócs Ibolyka, Papp Mariska, Szaffka Boriska és Mariska, Szedoglovics Irén, Szerdahelyi Sárika, Tepper Anna, Vályi Ludmilla, Vidor Nelli urhölgyek és Balogh Sándor, Barát Alfréd, Farkas Ákos, Hegyi Andor, Helm József, Hesz Gyula, Jozseffy Jenő, Kovács Balint, Kovács Kálmán, Lányi Dezső, Máday Lajos, Nagy Lajos, Potássy Gyula, Prámer Gusztáv, Petykó Róbert, Putnoki Béla, Sógor Lajos, Szedoglovics Béla, Tarnay fivérek, Telihay Gyula, Tolvay Gábor, Tóth Gusztáv, Vécsey Mátyás, Vitéz Árpád, Vitéz Győző, Vitichen József, Wölk Ödön és Zeley Kálmán urak. A köszönet adóját rójjuk le továbbá mindazok iránt, kiknek hathatós támogatását a jótékony célunk megnyerve, eszközölte azt, hogy ezen estélyünk anyagi tekintetben is megfelelt a várakozásoknak. Ezek között első helyen kell megemlékeznünk a színházi részvénytársaság m. t. választmányáról, élén Soltész Nagy Bertalan úrral, ki a színházat összes díszleteivel és a rendezőség számára az igazgatósági páholyt a legelőzékenyebb figyelemmel minden díj nélkül ajánlotta fel az előadás megtarthatása végett. Köszönettel adózunk továbbá Miskolcz város Tanácsának a rendőri engedély díj nélküli kiadásaért, Horváth László tűzoltóparancsnok úrnak s tűzoltóság kirendeléseért, br. Vay Elemér főispán és dr. Tarnay Gyula alispán uraknak a díszruhák átengedéseért, Tiszay Dezső szinigazgató urnak színházi ruhatarosának és ruhatarának telajánlásáért, Forster Rezső urnak a színházi jegyek díj nélküli elkészítéseért, Virágh János urnak díszlet előállításáért, Pick Jakab urnak butorzat kikölcsönzéseért, Kerekes Kálmán színházi díszletmesternek szakavatott közre-

működéseit. Elismerésünket nyilvánítjuk végül Havassy Jenő és Lehotay Elemér uraknak, mint a kiknek széleskörű szakavatottsága és rendezői tisztókben kifejtett odaadó buzgalma első sorban is eredményezte az elért szép sikert, ugyszintén Putnoki Antal urnak is azon szíves fáradságért, mit a jegyek elárúsítása körül fejtett ki. — A következők voltak kegyesek felülfizetni: Goehde Tassiló 20 frt, Ferentzy Imre 10 frt, Öz. Ambrózy Mihályné, Blazsejovszky Ferencz, Foltin János, Gröber Józsefné, Horváth Lászlóné, N. N., báró Orczy Seraphinné, Szele Gábor 5—5 frt, Soltész Jánosné, Bárdossy Mihály, Strázsek Jánosné, Szepessy Béláné 3—3 frt, Bárdossy Mihály, Gruber Viktória, Mikuleczky Istvánné, Vécsey Mátyás 2—2 frt, Bernstein Antal, Homer Józsefné, öz. Máriássy Tiborné, dr. Zudar Sándor 1—1 frt, Némethy Béla 80 kr., Baráczius József, Csesznok József 50—50 kr. Összes felülfizetés 92 frt 80 kr. Fogadják a nemes szívű adakozók a nőegyletnek és pártfogoltjainak hálás köszönetét. Kelt Miskolcson, 1897. szeptember 23. *Sebe Alajosné*, einök, *Rétay Kálmán*, titkár.

Szerkesztői üzenetek.

(A szerkesztőség névtelen levelekre nem válaszol és kéziratokat vissza nem ad.)

Kíváncsinak Miskolcz. — Mi még jobbat ajánlunk annál. Tessék csak naponként megmászni az avasi templom mellett a felvezető lépcsőt s képzelné hozzá azt, hogy akkor, midőn azt teszi, *Chekrops* guláinak a megmászásával koczkáztatja a nyakat valahol Egyiptomban; azt hisszük, az nagyobb illuszió lesz Önnek.

K. Elemér. — Meghatottan olvastuk át a kis kutyáról szóló tragikus történetet, de legnagyobb sajnálatunkra nem adhatjuk ki, mert Uraságod annyi „e“ betűt használ cikkében, a mennyivel nyomdánk ez idő szerint nem rendelkezik.

Ilonkának helyben. — 1. Igen, mi nemes ön-felajdózással szívjuk Miskolcz város porát és borát, ámbár az előbbiben jóval nagyobb mértékben van részünk. — 2. Mint láthatja, készséggel felelünk minden hozzáuk intézett kérdésre.

Mult és jelen. — Rövidsége miatt nem közölhetem.

Felelős szerkesztő és laptulajdonos:

Dr. Kontz Miklós.

Lapszerkesztő és kiadó:

Ruttkay Menyhért.

Mintákat kívánatra bérmentve küldök.

Elv: Szolid ár, pontos kiszolgálás.

Elv: Szolid ár, pontos kiszolgálás.

Van szerencsém a n.-é. közönségnek tudomására hozni, hogy bevásárlásomból hazaérkezve, raktáramba is megérkeztek a legújabb divatú angol, francia és tiszta gyapju-, elsőrendű hazai gyártmányú szöveteim.

Nagybani bevásárlásom azon kellemes helyzetbe hoztak, hogy jó, finom szöveteiből meglehetősen jutányos árért, elegáns kivitelű legújabb divatú szabás szerinti, saját műhelyemben készítenő ruhákat vagyok képes nagyrabecsuft rendelőimnek ajánlhatni.

Engedve a kor igényeinek, szeptember 1-től kezdve angol ruhabérletet nyitok: következő feltételek mellett, ami igen ajánlatos minden uri embernek: **10 frt havi fizetés mellett: 4 sacko-öltöny-, felöltő és téli kabát és egy nadrág; 20 frt havi részletért 8 sacko öltöny, 1 frakk-, vagy Ferencz József- vagy smokin-öltöny, felöltő, téli kabát és 2 külön nadrág, 24 hónapon át fizetendő.**

A raktáron levő szövetek bármelyikéből választás szerint tartozom készíteni.

Felhívom a t. úri közönséget, tessék raktáramon levő szöveteim megtekinteni és csak aztán bérletügben határozni.

Szíves pártfogásáért esedez

kitünő tisztelettel:

Kálmán Mór,

férfiszabó Miskolcson, Széchenyi-utca 30.

Mindég nagy választék raktáron.

Az eperjesi népbank cserépkályha-gyáranak bizományi raktára.

Vadász-idényre:

Van szerencsém a vadászatot kedvelők b. figyelmébe ajánlani, dús választéku, jól belőtt **vadász-fegyvereimet**, Szellier & Bellot-féle **fegyver- és revolvertöltényeket** és mindenféle vadász-czikkeket.

Szüretre:

Gyönyörű **tűzműtestekből** (tűzi játék) nagy választék, valamint **spárga taposó zsák- és borsajtókból.**

Fűtési idényre:

Különös figyelmébe ajánlom a n. é. közönségnek az **Eperjesi Népbank** nálam levő

cserépkályháinak bizományi raktárát,

hol szives megtekintésre több szép példány van felállítva, ez alkalommal van szerencsém mindazon cserépkályhát állíttatni szándékozó helyi és vidéki t. vevőimet figyelmeztetni, hogy ebbeli szükségletüket mielőbb feladni, mivel később, tulhalmozott rendelések miatt, több hétig kellene a felállításra várakozni. Nagy raktárt tartok továbbá Friedlandi, Meydinger világító és másféle **öntött vaskályhák**ból, valamint **öntött vasbetétes, zománczott lemezköpeny-kályhák**ból.

Tisztelettel:

MERKL GYULA,

vas- és fegyverkereskedő.

Az első magyar általános biztosító társaság ügynöksége.

Fegyverek és revolverek.

Fegyver- és revolvertöltények.

Egy teljesen jó
karban levő
honvéd önkéntesi
felszerelés
könyvekkel együtt
ELADÓ.

Czím:

a kiadóhivatalban megtudható.

Árverés.

A **Lekky István** úr tulajdonát képező és Miskolczon, a Horváth-utcán 29. összeírási szám alatt levő belseg és ház és ez utánjáró legelő-részlet, közjegyzői irodámban önkéntes árverés útján

folyó év október hó 11-ik napjának reggeli 9 órájakor eladandó lesz.

A feltételek irodámban (Szemere-utca 29.) megtudhatók.

Miskolczon, 1897. szept. 20-án.

Eder Elek,

kir. közjegyző.

Eladó!

Néhai **Istvánffy Miklós** órás-üzletéből visszamaradt többféle

fali (Schotten) órák, órarácsok (fornitúrák),

valamint órás-szerszámok és egyéb berendezések

olcsó áron kéz alatt eladók.

Értekezhetni helyben: **Istvánffy Jozefa** divatárusnő üzletében.

Kitüntetve a bpesti 1896. ezredéves orsz. kiállításon.

butorok részletfizetésre

Makra Mátyás utd.

gyöngyösi bútorgyáranak készítményei kedvező fizetési feltételek mellett kaphatók helyben

Iroda: Felső-Szirma-utca 79. | Lakás: Felső-Szirma-utca 28.

képviselőségénél.

Butorok részletfizetésre.

Butorok részletfizetésre.

Valódi karlsbadi czipők. Prágai kutyabőr-keztyűk.

Őszi és téli idény!

Őszi és téli idény!

BORSODVÁRMEGYE

LEGNAGYOBBI DIVATÁRUHÁZA

FEHÉR JÓZSEF és LIPÓT

MISKOLCZ.

Fő-utcza, özv. Debreczeny Dánielné urnő házában.

Miskolcz város és vidéke közönségének szives tudomására hozzuk, miszerint az őszi és tél idényre bevásárlási utunkból visszaérkezve, sikerült oly olcsón és jól bevásárolni, hogy Miskolczon még nem létezett olcsó árakban szolgálhatunk; és pedig a legújabb divatu kész férfi-, fiú- és gyermekruhák, felső és téli kabátok, párisi divat szerinti kész női felöltők, gallérok, kör- és eső-köpenyek, valódi perzsia- és szörmegallérok, kész férfi-, női és gyermekcipők, férfi- és fukalapok, nyakkendők, keztyűk, gallérok, kézelők, esőernyők és minden más e szakmába vágó áruk a legnagyobb választékban és legolcsóbban beszerezhetők, miért is kérjük az igen tisztelt vevőközönséget, hogy szükségletét nálunk beszerezni sziveskedjenek, biztosítva mint eddig is: szolid és pontos kiszolgálattal.

Számos látogatásért esedeznek:

ÜZLETEK:

Fehér József és Lipót.

Szolnok,

Kecskemét,

MISKOLCZ,

Kossuth-tér, saját ház.

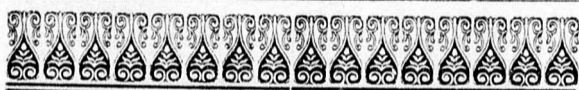
Jókai-tér.

Széchenyi-utcza, özv. Debreczeny Dánielné urnő házában.

Ita J. Henrik cs. és kir. udvari kalapgyáros egyedüli raktára.

Különlegesség férfi- és gyermekruhákban.

Női felöltők párisi divat szerint.

Vh. 304. sz.
1897.

Arverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a budapesti kereskedelmi és váltó kir. törvényszék 1896. évi 84331/P. számú végzése következtében, dr. Róth Márk ügyvéd által képviselt mező-ésáti takarékpénztár javára, Gencsy Lajos ellen 240 frt s jár. erejéig foganatosított kielégítési végrehajtás útján lefoglalt és 500 frtra becsült 2 ökör, 1 ló és 1 hintóból álló ingóságok nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek az edelényi kir. jbiróságnak 2513 P/1897. sz. végzése folytán 240 frt tökekövetelés, ennek 1896. évi július hó 20. napjától járó 6 % kamatai és eddig összesen 54 frt 75 kban bíróilag már megállapított költségek erejéig Gencsy Lajosnál, Szalonnán leendő eszközzésére 1897. évi október hó 9. napjának d. e. 10 órája határidőül kitűzetik és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében, készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is el fognak adni.

Kelt Edelényben, 1897. szept. 25-én.

Lévay, Károly, kir. jbir. végrehajtó.

Reuma-szesz

biztos s kiváló gyors hatású a test bármilyen csúszos bántalmi ellen, u. m.: köszvény, csúz, rheuma, ischiás, asthma stb. ellen.

Hatása némely esetben meglepő, amennyiben gyakrabban idültebb esetknél is már egyszeri bedörzsölésnél a fájdalmakat teljesen megszüntette. Fog- és fejfájást 5 perc alatt megszüntet.

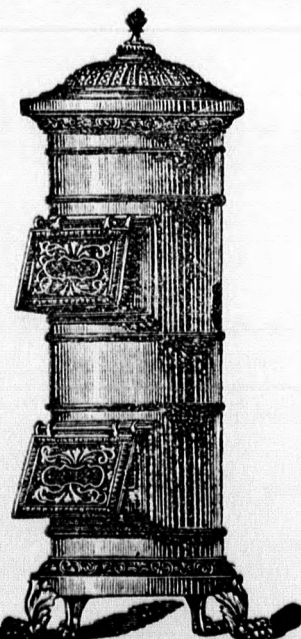
Egy üveg ára használati utasítással 1 korona, erősebb üveg 2 kor. 40 fl.

Főraktárak Budapesten; Török József ur gyógyszerárban, Király-u. 12. és dr. Egger A. ur gyógyszerárban, Váci-körút 17. — Ugyszintén a főváros összes s a vidék csaknem összes gyógyszerárban, valamint a készítő

Widder Gyula

gyógyszerésznél

S.-A.-Ujhely 188. szám, ugyszintén: Balog József, Baruch Gyula, Rác Jenő, dr. Szabó Gyula és Szabó Béia uraknál Miskolczon. Vidéki megrendelések pontosan teljesítettek.

Viktorin József

elismert legjobb

Meidinger-kályhái

valamint szabadalmazott szabályozó- és töltő-kályhái 9 forinttól fölfelé.

Kaphatók kizárólag a magyarországi vezérképviselőség és főraktárban

Eisler és Vértes

Budapest, Andrassy-út 41. sz.

Árjegyzékek és költségelőirányzatok ingyen és bérmentve.

Felső-sziléziai kítő

diókoksztot vagon számra (100 métermázs)

legolcsóbban szállítunk.